

Frank Šviger
Ja, Cezar, i društvo s Kapitola
Uživo iz starog Rima

Frank Šviger je rođen 1968. godine. Odrastao je u Holštajnu. Nakon završenih studija latinskog jezika i istorije, zaposlio se 1999. godine kao profesor u gimnaziji, u kojoj i dalje radi. Živi s porodicom u blizini Rendzburga. Objavio je nekoliko različitih istorijskih romana za decu i mlade.

Ramona Vulčner je rođena 1987. godine u Hajlbronu. Studirala je dizajn u Pforchajmu, a potom se preselila u jedno malo mesto između Diseldorfa i Kelna. Bavi se produkcijom crtanih filmova, dečjih knjiga i razvijanjem igrica. Najviše voli da boravi u prirodi, igra se sa svojom blesavom mačkom i crta ili slika u svom blokčiću za skiciranje, koji uvek nosi sa sobom.

FRANK ŠVIGER

Ja, CEZAR,
i društvo
s KAPITOLA

UŽIVO IZ
STAROG RIMA

Prevela
Elena Milosavljević

Ilustrovala
Ramona Vulčner

 vulkančić

Beograd, 2023.

OMNIBUS DISCIPULIS
PRISTINIS PRAESENTIBUS FUTURIS
ROMANOS AMANTIBUS

Naslov originala:
Frank Schwieger
ICH, CAESAR, UND DIE BANDE VOM KAPITOL
with illustrations by Ramona Wultschner

Copyright © 2018 dtv Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG, Munich/Germany
Translation copyright © for the Serbian edition 2023 Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04929-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

PREDGOVOR

Ovde u Podzemnom svetu ume da bude baš dosadno. Nema nikakvih bitaka koje mogu da vodim. Doduše, moja omiljena Egipćanka je ovde. Ali tu je, nažalost, i moja poslednja žena Kalpur-nija. Zbog toga ne mogu toliko često da se sastajem sa Kleo, inače bi nastao pravi problem.

Zato sam ponekad loše raspoložen. A još više kada čujem šta ljudi vašeg doba sve pričaju o Rimljanima. Izgleda da mnogi ništa ne znaju, a i kada znaju, onda su to potpune gluposti: „Bio jednom jedan Cezar. Uglavnom su ga Gali mlatili. I stalno je pričao latinski.“ Ništa im više ne pada na pamet.

Za ime svih bogova – skliznuće mi lovorov venac s glave! Ovako više ne može, pomislio sam jednog dana. Moram ovo da promenim. Uspeo sam i nešto drugo, na primer, da pridobijem Gale, potom i Kleopatru, i onda sam vladao Rimskim carstvom, a čak je i jedan mesec nazvan po meni! Zato sam pozvao nekoliko Rimljana i naredio im (jako dobro umem da naređujem!) da zabeleže moju priču. Naravno, na latinskom. Pluton, bog Podzemlja, pobrinuo se za tablice. Veoma se obradovao što radimo nešto smisljeno, umesto da se samo vzmamo naokolo. Božji glasnik Merkur poneće naše tablice gore.

Ako čitate ove redove, onda je plan uspeo. Negde su pronašli tablice i preveli ih. Hvala debelom biku, žrtvi koju smo doneli bogovima, na tome što vam je jedna od njih sada u rukama. Ili hvala kesici gumenih medvedića na tome što ste srećnici koji će pre svih otkriti šta se sve nekada dešavalo u starom Rimu.

Vaš,

GAJ JULIJE
(EZAR

SADRŽAJ

ROMUL
Osnivač grada

S. 9

SCEVOLA
Jednoruki heroj

S. 33

508. p. n. e.

387. p. n. e.

HERSILIJA
Miroљubiva
zanatliјka

S. 21

AKRISIJE
Šaptač guskama

S. 45

48. n. e.

SULPICIJA
Radoznali knjiški molјac

S. 145

POLID
Crveni šampion

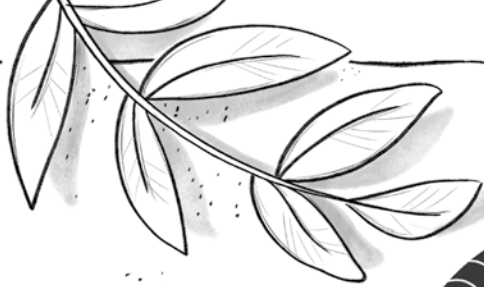
S. 133

SERVIJE
Talenat za penjanje

S. 157

64. n. e.

5.59

CEZAR
strah i trepet
za gusare

62. p. n. e.

LICINIJA
Vrta vestalka

5.77

5.83

KLEOPATRA
Iznenadjenje s tepihom

48. p. n. e.

5.115

TALIJA
robinja sa
skrivenom misijom

44. p. n. e.

MIRINA
Robinja
dobrog sluha

5.95

79. n. e.

KLAUDIJA
Heroina iz Pompeje

5.173

80. n. e.

PRISK
Moćni gladijator

5.185

OVO SAM JA

← Romul

osnivač
grada

MOJA PORODICA

je posebna zato što je moj otac **PRAVI** bog, koga zovu **MARS**, bog rata. Od njega smo moj brat **Rem** i ja nasledili **temperament**. Osim toga, imamo **3** majke. Naša **prava** majka, **Rea Silvijia** je nevoljno odvedena u **sveštenice**. Tu je i naša poznata **majka vučica**, kao i naša maćeha **Aka**, žena običnog **pastira**.

MOJE OMILJENO MESTO

je **Palatin**. To je jedan od sedam brežuljaka na kojima je sagrađen **RIM** - na kojima sam **ja** sagrađio Rim!

BAŠ SAM PONOŠAN

na to što sam osnovao **RIM**! I na to što ovaj **ogromni** grad nije samo nazvan po **meni**, već i što je, čak i posle **3.000** godina nakon njegovog osnivanja, **moje ime** zbog toga poznato **širo** sveta!!!

NIKAKO NE VOLIM

svoj **BES**. Kada me **obuzme**, ne mogu više **lako** da se **uzdržim**. A to može naneti **veoma veoma** loše **posledice**...

NAJVIŠE VOLIM DA

zadirkujem svog brata Rema. To mi je tokom života bio **hobi**, a **zabavno** je i u **podzemnom** svetu!

Ovo je moja priča

Želim da vam ispričam o svom bratu Remu. O mnogim avanturama koje smo zajedno proživeli i o našim večitim svađama, koje su na kraju dovele do... Ali o carstvu ćemo kasnije.

Kada nam je bilo samo nekoliko dana, naš stari stric, zli kralj Amulije, naredio je da nas bace u reku Tibar. Možda smo zato Rem i ja toliko razdražljivi i plahoviti, ne znam, ali to svakako nije bio naročito dobar početak života.

Zašto je kralj želeo da nas se reši? Plašio se da bismo jednog dana mogli nasilno da mu preuzmemo presto. Jer on nije bio istinski naslednik Albe Longe. Tako se zvao mali grad kojim je vladao. Kao što Rem i ja nismo bili baš najbolji prijatelji, tako ni on i njegov brat, naš voljeni deka Numitor, nisu bili. I tako je Amulije iz grada prognao Numitora, pravog kralja, uz pomoć jednog zaverenika, da bi zadobio moć za sebe.

Deka Numitor se dovukao do jedne kolibe negde na selu. Amulije mu je dao izbor: da umre kao kralj ili da živi kao seljak. Razumeo je pretnju i mudro je izabrao, pošto je postao deka, da živi na selu. Njegov mlađi brat se đavolski nasmejao i preuzeo je tron Albe Longe. Potom se pobrinuo za Reu Silviju, Numitorovu ćerku – postarao se da ne može da dobije decu tako što joj je naredio da postane sveštenica. Kao sveštenica, nije smela da pogleda nijednog muškarca, a samim tim ni da se venča ni da rodi decu – inače bi joj pretila najgora kazna! Uprkos tome, Rea

Silvija je jednog lepog dana pošla u šetnju, koja je imala ozbiljne posledice...

Šetala se sama duž obale malog jezera, gde se nekim slučajem nalazio i bog rata Mars, koji je upravo tada vodio jednu od brojnih ratničkih avantura. Mars je ugledao mladu sveštenicu i istog trenutka se zaljubio u nju. Bogovi retko oklevaju kada ugledaju lepu smrtnicu. I, opa! Rea Silvija je već bila trudna, i to s blizancima. Mars nije mario za to što su njegovom najsvežijem osvojenom plenu pretile najstrašnije kazne. Nastavio je dalje, jer uvek se negde vode neki ratovi o kojima on mora da brine. S druge strane, ona je brzo primetila da je trudna i uplašila se za svoj život – njen zli stric Amulije ju je lepo upozorio!

U početku je još mogla da prikrije trudnoću širokom odećom. Tokom poslednja dva ili tri meseca, Rea Silvija vratila se nazad u hram, da Amulije ništa ne bi primetio. A onda se desilo sledeće: njen jad je postao veći i uskoro nakon toga je postala majka dve plačljive bebe. Bila je potpuno nesrećna majka jer je donela na svet dva zdrava, vesela dečaka, i istog trenutka je znala da će uploviti u veliku opasnost kad ih njen podli stric otkrije.

Naravno, dve uplakane bebe u hramu nisu mogle dugo da ostanu skrivene. Radoznanost se već nakon nekoliko dana proširila sve do kralja. Zapenio je od besa. Prvo je izvukao našu majku iz hrama i bacio je u Tibar. Sigurno bi se udavila da Tiberin, bog reke Tibar, nije posmatrao taj strašni događaj. Spasao je našu majku i bio je već drugi bog koji se u nju zaljubio. On joj je darovao večni život i oženio je. Fantastično, zar ne? Amulije,

naravno, nije saznao ništa od toga. Mislio je da mu je bratanica stradala u reci.

Ipak, želeo je da se otarasi Rema i mene – zamislite to, dve slatke bebe! Naredio je jednom robu da i nas baci u reku. Na svu sreću, on je bio pristojan lik i sažalio se na nas. Nije nas bacio u reku, kao što je to kralj naredio, već nas je spustio u jednu korpicu i oprezno je ostavio u vodi. Tako je mogao da kaže: „Eto, nisam ih bacio u reku, ali će im sigurno nestati svaki trag.“ To nije bila laž. Ali nadao se da ćemo se negde smestiti i da će se neki dobri ljudi pobrinuti za nas.

Nas, međutim, nije uzeo čovek, već vučica koja je pronašla korpicu na obali i koju je odnela u svoju jazbinu. Naš otac Mars poslao je ovu vučicu i naredio joj da nas uzme – i da nas ni u kom slučaju ne pojede! On je znao čitavu situaciju i odlučio je da nas zaštititi. Bar se ovaj put pobrinuo za nas...

Vučica nam je davala svoje mleko i čuvala nas je podjednako dobro kao i svoje štence. Ali nekoliko nedelja kasnije nas je pronašao čobanin Faustul. Oprezno je prišao, začuo je naše mrmljanje i iznenađeno shvatio da su među vučjim čoporom naokolo puzala dva živahna ljudska deteta. Na njegovu sreću, naša majka vučica nije bila tu! Faustul nas je odneo sa sobom u svoju kolibu i pokazao nas svojoj ženi Aki. Ona je bila izvan sebe od sreće zato što su ona i Faustul već duže želeli da imaju decu, ali nisu mogli da ih dobiju. I tako su nas obojicu usvojili a da nisu znali ko smo.

Odrasli smo kao dva čobanina i pomagali našem očuhu da gaji ovce. Tada bismo se stalno zadirkivali; svađali smo se i tukli

skoro svakog dana. Perje bi letelo i na najmanje izazivanje. Kada se nismo tukli, čuvali smo ovce ili se šetali po okolini s prijateljima. Sigurno bih ostario kao pastir, umro i ubrzo bio zaboravljen da nije bilo mog gneva i želje za borbom. Jednog dana, kada smo Rem i ja već bili mladići, nismo se potukli međusobno, već s dvojicom pastira koje smo slučajno sreli na pašnjaku. Uvrede su letele na sve strane i ubrzo je usledila žestoka tuča, u kojoj smo Rem i ja, naravno, pobedili. Imali smo već iskustva...

Pastiri koje smo pretukli odjurili su sa mnogim masnicama i manjim brojem zuba nego ranije. Rem i ja nismo mogli ni da pretpostavimo da će ova tuča izmeniti ceo naš život.

Nekoliko dana kasnije, obojica mladića koje smo pretukli napravila su nam zasedu. Dovedi su sa sobom pojačanje i ovog puta nismo imali šanse. Uspeo sam da prebijem još dva tipa, ali su me onda ostala trojica uhvatila za glavu i mogao sam samo da gledam kako su neki od njih zgrabili Rema i odvukli ga nekud.

Odveli su ga kod svog gospodara, zato što su želeli da on odluči o tome kako će kazniti Rema. Ali kada je moj brat stao ispred starca, on je odmah primetio da imaju gotovo isti nos. Čak su im i oči, brada i kosa zapanjujuće ličile... Gospodar pastirske ekipe nije mogao da shvati kako to da je ovaj mladić, kog su mu njegovi robovi doveli, bio njegova slika i prilika. Pitao je Rema o njegovom poreklu. Nakon nekog vremena, obojici je polako postajalo jasno: starac nije bio niko drugi do proterani brat kralja Amulija. Možete li da zamislite to?! Naš deka!

Potom su se Rem i Numitor zagrlili u suzama i smehu. Odmah nakon toga su došli do nas u našu malu pastirsku kolibu. Kakva je to bila radost! Napokon smo znali odakle potičemo. Čak su i Faustul i Aka bili srećni. Nikada nisu krili od nas da smo nahodač, i uprkos tome, ili baš zbog toga, usvojili su nas s velikom ljubavlju.

A onda smo odlučili da ponovo krunišemo našeg deku za kralja. Za to je, naravno, Amulije morao da bude svrgnut. Neću vam dosađivati ružnim detaljima ove priče. Osmislili smo dobar plan, uhvatili smo Amulija u zasedi i... Pa, rekao sam vam da umem da budem jako besan. Osim toga, naučio sam kako da koristim oštre noževe. To je neizbežno kada ovca s vremena na vreme mora da se zakolje. U svakom slučaju, zli kralj Amulije je ubrzo postao deo istorije, a naš deka Numitor je ponovo mogao da se popne na presto.

Nakon ovog uspeha, Rem i ja smo odlučili da stvorimo sopstveni grad. I to upravo na mestu na kome je Tibar odneo našu korpicu na obalu. To je bilo pokraj brežuljka, čije su područje nazvali Palatin. Okupili smo ljude, pastire i zemljoradnike i ispričali im naš plan. Bili su oduševljeni i želeli su da zajedno s nama sagrađe grad.

Ali pre toga je trebalo da rešimo jedan problem – ko će biti kralj grada, čije će ime nositi? Rem ili ja? Naravno, nismo želeli da delimo, i kao što možete da pretpostavite, nismo mogli ni da se dogovorimo. Da se drugi nisu umešali, ponovo bismo se potukli. Na kraju smo došli na ideju da bogovi odluče. I obojica smo

položili svetu zakletvu da ćemo prihvatiti božju presudu. Potom smo stali ispred dva različita brežuljka i posmatrali let ptica. Mi Rimljani to nazivamo vidovitim posmatranjem, jer verujemo da bogovi ljudima kroz ptičji let otkrivaju sudbinu. Pomalo otkačeno, zar ne? Ali tako je. Rem je prvi video šest orlova, a ja odmah potom dvanaest. Sišli smo nazad i ponovo se uhvatili za gušu.

„Prvi sam video šest ptica!“, povikao je Rem. „To je neosporiv znak! Grad treba da nosi moje ime! Ja ga nazivam Rem!“

„Ali ja sam video dvanaest!“, povikao sam na brata. Osetio sam kako mi vrela krv ključa u venama. „Duplo više! To znači da su bogovi izabrali mene! Treba da se zove Rim! Šta vi mislite, ljudi?“

Većina je slegla ramenima. Neki su potvrdno klimnuli glavom, a drugi su gundali. Time je bilo odlučeno. Svakako je grad moj.

Rem je stisnuo pesnice. „Prvi sam video orlove!“, povikao je.

Najradije bih ga udario, ali još sam mogao da se uzdržavam. „Hajdemo, ljudi!“, viknuo sam. „Sagradićemo prvo zid, zid MOG grada!“

Uzeo sam plug i vola i izorao sam brazdu da bih označio granicu novog grada. Tokom narednih nekoliko dana, nabavili smo cigle i malter i počeli da gradimo. Posao se otezao, zid je sporo rastao, nismo imali dovoljno građevinskog materijala i nije bilo dovoljno ljudi. I onda se dogodilo...

Rem je sve vreme prikriivao svoje razočaranje, ali je te večeri to izletelo iz njega.

„Hoćemo li da vidimo koliko je dobar ovaj smešni zid?“, iznenađeno je uzviknuo i odmah pored mene preskoćio zid, koji nam je bio do kolena.

„I nije nešto!“, pobjednički je uzviknuo i zlobno mi se iscerio. „Kakav je ovo onda bedan gradski zid? Svaki idiot može da ga preskoći.“

U tom trenutku potpuno sam se zacrveneo. Uzeo sam kamen koji je ležao na zemlji ispred mene i bacio ga na Rema. Pogodio sam brata direktno u čelo. Srušio se i odmah umro.

„Ovo će dobiti svako“, vikao sam od besa, „ko se usudi da preskoći zid mog grada!“

Narod se zaprepastio, ali nisu se usudili da mi protivreće. Polako sam povratio svest. U početku nisam mogao da shvatim šta sam učinio. Teško sam disao, i sada to osećam. Osećao sam se kao da mi je gvozdена knedla zastala u grlu. Hteo sam da potrčim vrišteći, ali nisam mogao da pokažem slabost pred narodom, razumete li? Međutim, u meni se sve nekako slomilo i ostao je samo jedan zastrašujući osećaj praznine, koji godinama neću moći da umirim.

Eto, tako je počela priča našeg grada, koji će stotinu godina kasnije zavladati polovinom sveta – jednim nesrećnim bratoubištvom. Najdublje sam se pokajao i molio sam Rema u Podzemnom svetu stotinu puta za oprostaj. Ali nisam mogao da poništим strašno delo koje sam počinio. Dao sam sve za to – on je ipak moj brat, moj jedini brat!

U međuvremenu, Rem mi je oprostio i mi smo obećali jedan drugom da se više ne tučemo (to nije lako ni duhovima). A kada popustimo, što se događa s vremena na vreme, onda nas Pluton, kralj Podzemlja, brzo izgrdi. Obojica se pokajemo i obećamo da se to nikada više neće ponoviti. Nikada više!

IZGRADNJA RIMA

ZAPAMTITE

7-5-3,
otpeva ga,
Reme, ti.

Na brežuljku istočno od reke Tibar, daleko pre izgradnje Rima, nalazila su se seoca. S brežuljka su brzo mogli otkriti napadače i sakriti se od njih.

ČAO!

U VI veuku P. n. e. ova sela su se spojila u grad Rim, čije je ime nastalo od etrurskog imena Romulus.

POZNATA LEGENDA

Priča o braći Romulu i Remu je, naravno, veoma napeta.

Bog rata

Rođeni su kao sinovi boga Marsa.

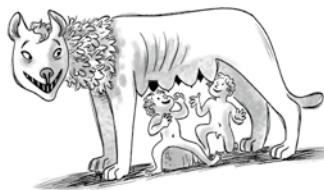
Ostavljani su u korpici u reci Tibar.

Preuzeli su tron od kralja Amulija.

I na kraju, tu je legendarno bratoubistvo 753. g. P. n. e.

Ipak, najpoznatija je legenda o vučici, koja je obojicu našla i podojila. Njena bronzana statua u prirodnoj veličini danas se nalazi u muzeju na Kapitolu, a može se videti i svuda po Rimu: na stubovima, kapama, majicama, kartama, i tako dalje, i tako dalje...